

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i adm. ni stracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 132. Telefon № 32.

CENY PRENUMERACY:

W Łodzi z odnośnikiem do domu miesięcznie mk. 5,50
Z przesyłką pocztową 6,40

Z Warszawy i z biur ogłoszeniowych warszawskich

Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór, w niedziele i święta od 7 do 10 rano. Redakcja czynna od godz. 8 do 10 wiecz. oddzielnie.
Redaktor przyjmujący od 6 do 7.

ogłoszenia dla „Straży Polskiej” przyjmuje wyłącznie Centralne Biuro ogłoszeniowe Związku prasy rewolucyjnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

OGŁOSZENIA: Nadane przed tekstem mk. 3.— i w tekście nad telegramami—mk. 4.—. Reklamy po tekście (4 ssp.) — mk. 3.25 Nekrologja (4 ssp.) mk. 1.50. Zwyczajne ogłoszenia (6 ssp.) — 1.—. Drobiazgi ogłoszenia 15sta. na wyraz Każde ogłoszenie najmniej mk. 1.50. Ogłoszenia zamieszczone 10 proc. drożej.

biuro ogłoszeniowe Związku prasy

Teatr Polski

Dzielnia 18,
poddyrektora: Fr. Ryckiewskiego

Niedziela, 23 listopada o godz. 8 popoł.
Po senach popularny h
Książę Józef Poniatowski
Struktura historyczna w 4 akt. J. A. Hertzka.

Niedziela 23 listopada o godz. 8-oj wiecz.

Major Barbara

Komedja w 4 aktach B. Shaw'a.

Poniedziałek 23 XI specjalne widowiskodla żołnierzy po cenach najniższych

„Miss Hobbs”

Komedja w 4 akt. K. Jerome'a.

Ostatnie dwa dni!

CASINO

Ostatnie dwa dni!

Król ekranu **J. Mazuchin** i jego uroczą partnerka **N. Lisienko**

w potężnym
współczesnym dramacie
6-cio aktowym pod. tytuł.

MOCNY CZŁOWIEK

— — — Obraz ten wwrócił się w szeregu ostatnio wyświetlanych wyjątkową wprost treścią i genialną grą znakomitych artystów. — — —

Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża dawniej Towarzystwo dla Pomocy Żołnierza Polskiego.
Komitet: pp. Gustawowa Bennichowa, Jadwiga Krasuska, Zofia Lipińska, Jadwiga Rappaportowa, Helena Bosmanowa i Lucyna Szmalcowa.
Urządza w **Sali Koncertowej** przy ul. Dzielnej 18 we wtorek dnia 27 listopada 1919 roku o g. 8 i pół wiecz.

Wielki Koncert Symfoniczny

Pod dyrekcją p. Henryka Rozenbauma-Leszko ze współdziałaniem Margot Berson z Paryża (si. trypcy) i Roman Leszko z Kopenhagi (Wielonożela)
W Programie utwory Noskowskiego, Czajkowskiego i Wagnera.
Bilety do nabycia od 4 marek w uliczkach Gostomskiego, Szaniawskiego i w „Przemieniu” Piotrkowska 81.

**POLSKA KRAJOWA
LOTERIA
KLASYCZNA**

R. G. O.

ul. KRĘDYTOWA 4.

70,000 numerów, 35,000 wygranych i 17 premji.

Suma wygranych **II milionów 592 tysiące marek.**

Wielka wygrana **500,000 marek.**

Ciągnięcie V-ej klasy rozpocznie się 29 listopada i trwać będzie do 22 grudnia r. b.

Losy V-ej klasy są już w sprzedaży!

Termin wymiany losów u tyra 27 listopada r. b.
Na każdej ćwierćce placego z Urzędem Polskim i napisem Rada Główna Spiekuszoza.

Zapisujcie się na członków
Towarzystwa Polskiego
Czerwonego Krzyża

którego celem i zadaniem jest
opieka nad naszym żołnierzem.

Każdy obywatel powinien uważać za swój obowiązek być członkiem Towarzystwa.

Zapisy przyjmowane są w biurze, Piotrkowska 96 I p. od 9 do 2. Towarzystwo Polskiego Czerwonego Krzyża Oddział miejscowy w Łodzi.

Odbiło się to na kampanji wyborczej, która z dziedziny jawnej propagandy schodzi na manowce tajnych konspiratorów, Skrajna lewica, idąc ślepo za przykładem bolszewików, ima się terroru. Powołała ona do życia t. zw. „czerwoną legję”, złożoną z wyrostków i nerwańców, którzy wpadają na wieści i rozbijają je, wołając: „Precz z Francją. Niech żyje Lenin, Niech żyje Trocki, Publiczność, jak to zwykle, potulnie schodzi im z drogi, narzekając na bezczynność władz, jedynie tylko skrajni narodowcy z obozu *Action Française* szykują do walk ulicznych swoje wypróbowane przed wojną, hulce młodzieży, studentów i robotników. Bardziej im się ro chwali, bo siłą trzeba odpiierać się, ale zachodzi obawa, że przeciętny obywatel wyłącznie się znów straszaka socjalizmu i, stojąc pośrodku, będzie pukał w palce bezradnie.

Listy z Zachodu.

Czerwone straszdyto.

Paryż, dn. 12 listopada 1919 r.

Zamknął codzienny chór dzienników z powodu bezrobocia zecerów, gazety przestały wychodzić. Wszystkie narodowe i umiarkowane dzienniki wydają jeden wspólny organ „La Presse de Paris” wszystkie zaś lewicowe przedzierzgały się w „La Feuille Communiste”.

RESTAURACJA TEATRALNA

przy POLSKIM TEATRZE I SALI KONCERTOWEJ

Niedziela specjalnie PLAKI. Cena potraw i napojów bardzo przystępna. Pragniemy się namówienia dla Towarzystwa w oddzielnej Sali F-Klo.
CODZIENNI KONCERT
o łaskawo poparcie upraszamy

Zarząd.

Restauracja i Kawiarnia
Dzielnia 18

Przy Teatrze
Polskim, Dzielnia 18.

Zachowanie się „legii czerwonej” przypomina żywo znane wypadki warszawskie z r. 1905, kiedy to Socjalna Demokracja zrywała wiece narodowe, a jeden z jej przewodców, co niedawna jeszcze piastujący jakiś urząd w polskim ministerjum Pracy, wydał nawet rozkaz:

— „Strzelać po łbach do prezydium”. W Paryżu na razie po łbach do prezydium nie strzelają, ale krąży pogłoska, że dnia 16 listopada będą w robocie granaty ręczne; tymczasem zaś „czerwoni legionści” poturbowali mocno kilku kandydatów niecieszących się sympatią skrajnej lewicy; między innymi ucierniał i p. Galli, znany i zasłużony członek Rady Mińskiej. Opadnięty przez bandę obwiesów starszek zawołał:

— Ludziel Czemu mnie szarpiecie? Stary jestem, syna straciłem na wojnie. Na to jeden z papaszników wrzasnął obidwój:

— Twój syn był durniem. Pocz się?

Na innym wiecu zabrał głos pewien czynny weteran, obwieszony orderami. Zagłuszone go wrzaszkami:

— Precz z armją! A bas les pollus. Tuż zaś naigrawali się głośno z kawałkiem bylego żołnierza, który zamilkł, tany gniewem i wstydem.

— Biedna Francjo! — wymówił z trudem, schodząc z trybuny.

Fala rozpasanego chamstwa bije w tej chwili o zrebry Rzeczypospolitej, na których widnieją jeszcze głębokie ślady porażki Niemców. Dotyczy to jednak wyłącznie wielkich miast, gdzie podczas wojny rozpanoszył się typ robotnika-syberysty, i gdzie uwijają się gorączkowo ajenci Berlina i Moskwy.

Nie trzeba również zapominać, że Francja jest krajem drobnych posiadaczy i rentjerów, którzy z zasady trzymają się ogólnie „złotego środka”; układ społeczny we Francji sprzyja polityce umiarkowanej, właściwej warstwowośrodkim; psychologia tych „ciulaczy” stanowi teren jaknajmniej podatny pod posiew komunizmu.

Nikt zresztą nie przeczy, że nowa organizacja pracy powinna kiedyś zastąpić ustroj współczesny, oparty na wszechmocy kapitału i rządzący nasze poczynienia sprawiedliwości, ale każdy człowiek rozumny zdaje sobie sprawę, że chwila ta jeszcze nie nadeszła, a i nie przedkłada. Nadmierne wrzawa, robiona we Francji — jak i u nas — przez te zw. żywioly skrajne, świadczy jedynie o braku wszelkich powściągnięć i skrupułów u tych ludzi, ale bynajmniej nie jest miarą ich rzeczywistych zalet, siły i wpływów. Zaden z resztą z poważniejszych liderów nie łądzi się co do możliwości zdobycia władzy drogą legalną, celem organizacji już obecnie nowego ustroju i celem pracy twórczej na nowych podstawiach; ale żaden z nich nie zdobył się na tyle odwagi i szczerości, aby powiedzieć, że niebawem rozpętanie hasel bolszewickich nastąpiło poprostu na zamówienie i na sygnał tajnej dyplomacji.

Berlin wie, czego chce; chodzi mu o to, żeby teraz właśnie, w momencie ostatecznej ratyfikacji traktatu, wywołać zamęt we Francji i z tego zamętu skorzystać... naturalnie, kosztem Polski.

O Francję jestem spokojny. Decyduje tu zawsze nie miasto, lecz wieś. Otóż, chłop francuski ma się dobrze. Wyginęło ich dużo na wojnie, ale po wsiach panuje dobrobyt. Kasę oszczędności pęcznieją od chłopskich miliardów, uprawa win, jarzyn i pszenicy daje niebywałe zyski.

I jeszcze jedno. Chłop francuski ma grubo na pieńku z robotnikiem.

Chłop sterczał przez pięć lat w rowach strzeleckich i marł bez jęku pod huraganem kul armatnich, a robotnik — socjalista, zatrudniony po fabrykach broni, zarabiał po 30 franków dziennie, jadł, pił i tonął w grubych uciechach. Tego mu chłop, jako żywo, nie daruje i to mu na wyborach przypomni.

L. B.

Telegramy.

Sowiety rosyjskie proponują Anglii pokój.

London, 22 listopada. „Daily Herald” donosi, że rząd angielski strzymał z Moskwy propozycje zwołania konferencji, celem zawarcia pokoju z Rosją sowiecką. Rząd angielski odmówił przyjęcia stanowiska wobec tej propozycji. Konferencja ma się odbyć w pewnym neutralnym mieście.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 22 listopada (PAT)

Front Litewsko-białoruski.

Na północno-wschodnim odcinku frontu działalność patroli wywiadowczych. Na wschód od Lepła udatny nasz wypad na wieś Michalewo gdzie rozbito 2 kompanje bolszewickie.

Front Wołyński

Spokój.

Wz. szefa sztabu generalnego
Haller pułk.

Prawomocność traktatu pokojowego.

Nauen, 22 listopada (PAT) — Radio pozn. R. da Najwyższa, ma zamiar z poleczeniem gruntem, nie czekając na decyzję Stanów Zjednoczonych ogłosić prawomocność traktatu pokojowego.

Eda wyborów do izby deputowanych.

Ljon, 21 listopada (PAT). Radio warszaw. Prasa francuska wyraża na ogół zdanie, że wybory z dnia 16 listopada są wyrazem triumfu stronników porządku i spokoju społecznego.

„Figaro” pisze: Rezultat tych wyborów jest przedewszystkiem mandatem narodu dla rządu i dla nowej izby do walki z rewolucją i bolszewizmem. Bolszewizm nie będzie miał teraz innego środka do rozporządzenia, jak rewolucja lub wojnę domową. Francja oświadcza dzisiaj głosem suwerenym, że nie chce ani jednej, ani drugiej.

Z punktu widzenia społecznego oznaczają wybory przebudzenie się klasy robotniczej francuskiej która nie wyrzekając się niczego ze swoich żądań, wymyka się z rąk polityków, którzy ją wyzyskiwali i parli w przepaść.

„Petit Journal”: Francja nie chce, aby zwłoczno sabotażem jej zwycięstwo, lecz chce postępu, porządku, chce pracować. Świat może teraz odnieść się do nas z ufaniem. Fala próżniactwa była tylko chwilową. Francja usłuchała głosu, aby nikt nie pozostał głuchym wobec obowiązku pracy, który ma wieńczyć jej zwycięstwa.

„L'homme libre”: Głównym zadaniem naszych wybrańców będzie dotrzymanie przyrzeczenia, z którym szli do wyborów, przyrzeczenia pokoju i rozumnych reform, organizacji pracy produktywnej i zachowania jednolici narodowej.

Sytuacja międzynarodowa w Europie.

Carnarvon, 21 listopada (PAT) — Radio warsz. Lord Robert Cecil, ambasador w izbie gmin trudne położenie międzynarodowe w Europie, odniósł: W długiego zdania nie należy lekceważyć powstających wątpliwości, nadchodzących do nas z Ameryki. Dla Europy istnieje tylko jedna nadzieja, mianowicie jaknajwyższa restytucja zaufania na całym kontynencie. Dla tego celu zasadniczym warunkiem jest pokój. Bez niego zaufanie i kredyty nie potrafią się odrodzić. Nie chcę wypowiedzieć się co do słuszności postępowania senatu z amerykańskiego punktu widzenia. To nie leży w moim zakresie. Muszę stoli nie bez słuszności powiedzieć, że nastąpienie tak daleko idące, jak je przyjęto w senacie, równa się odrzuceniu przez Stany Zjednoczone Ligi Narodów, co jest równoznaczne z odrzuceniem traktatu.

Sabotaż Niemców urzędników w Poznaniu.

Poznań, 22 listopada (PAT) Na wczorajszym posiedzeniu Poznańskiej Rady Miejskiej omawiano obraymją sprawę zaprzeczenia miasta w opał. W dyskusji podnoszono, że niemieccy urzędnicy kolejowi uprawiają na wielką skalę sabotaż materjałów kolejowych, co znacznie sprawniejsze dowodzi opalu. Rada miejska poleciła magistratowi, aby przesłał wiadom kolejo- wym prozycie w tej sprawie włączając w kierunku ściślejszej kontroli handlarzy węgla nabywających węgiel drogą nielegalną.

Sprawa Galicji Wschodniej.

Paryż, 22 listopada (PAT) Rad. poz. Najwyższa Rada Międzynarodowa prowadziła w piątek przed południem w mie. spraw zagranicznych pod przewodnictwem Piobona dalsze obrady i rozpatrywała ponownie sprawę Galicji Wschodniej w swiatsku z referatem przedłożonym przez delegatów polskich pana Patka i Orabskiego.

Dla wspólnej obrony.

Paryż, 22 listopada (PAT) Rad. poz. We czwartek nastąpiła w ministerjum spraw zagranicznych wymiana dokumentów odnoszących się do zapewnienia pomocy ze strony Anglii na wypadek gdyby Francja została naciępiana przez Niemcy bez prowokacji z jej strony. Wymiana dokonał sir Crove ze strony Anglii, a Piobon ze strony Francji. Po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych panowie Crove i Piobon apisał protokół, że dokumenty były sporządzone we formie należytiej.

Temps przeciw polityce Lloyd George'a.

Paryż, 21 listopada (PAT). — „Havas.” „Temps” zwraca się ostro przeciw stanowisku Lloyd Georgea w sprawie Galicji Wschodniej, pisząc, że wszystkie mocarstwa sprzymierzone z wyjątkiem jednego, chociaż oddać Galicję wochodnią Polsce opozycja Lloyd Georgea spowodowała rozwiązanie prowizoryczne, dzisiaj Polsce mandat na lat 25.

„Temps” krytykuje nadzwyczaj ostro takie rozwiązanie, dające agitacji i propagandzie niemieckiej wolne pole na wschodzie.

Międzynarodowa konferencja.

Nauen, 21 listopada (PAT) Radio pozn. Odpowiadając w izbie gmin na interpelację jednego z posłów senackich Lloyd George, że w Londynie odbędzie się prawdopodobnie w niedługim czasie międzynarodowa konferencja mająca na celu omówienie sytuacji w Rosji.

Berlin, 21 listopada (PAT) Rad. poz. W sprawie zwołania międzynarodowej konferencji w sprawie rozwiązania problemu Rosji szego odwołany w izbie gmin Bonar Law, że taka konferencja będzie zapewne zwołana ale terminu jej niemożna dać jeszcze oznaczyć.

Komisarz angielski dla Gdańska.

Nauen, 21 listopada (PAT) — Radio pozn. Tymczasowy komisarz naczelny państw sojusznicznych dla miasta Gdańska sir Reginald Tower, przybył w piątek rano do Gdańska. Dnia poprzedniego był on w Berlinie w ministerjum spraw zagranicznych. Pisma niemieckie przypominają, że w roku 1893 był lower przewodniczącym do angielskiego poselstwa w Berlinie. Z Berlina udał się najpierw do Waszyngtonu a następnie do Pekinu. Później był posłem w Siamie, a w r. 1903 powrócił do Niemiec i pełnił w Monachjum funkcje poselskie dla Bawarii i Wirttembergii.

W rocznicę wyzwolenia Lwowa.

Poznań, 22 listopada (PAT) — Dzień jako w rocznicę wyzwolenia Lwowa z rąk ukraińców, w której do akcji wojska Wielkopolskie tak żywo brały udział urządza specjalny komitet arcybiskupowski, którego punktem kulminacyjnym będzie wieczór w teatrze Wielkim. Wszystkie gazety wieczorne poświęcają artykuły wstępne tej rocznicy, w których podnoszą znaczenie Lwowa i Galicji Wschodniej dla Polski i stwierdzają konieczność przyłączenia Czerwonej Rusi do państwa polskiego.

Skutki polityki amerykańskiej.

Wiedeń, 22 listopada (PAT). B. K. donosi iskrowo z Waszyngtonu. New York Herald podaje z Paryża, że między rządem francuskim a angielskim odbyła się wymiana zdań w sprawie ewentualnej zmiany traktatu pokojowego na wypadek gdyby Stany Zjednoczone nie ratyfikowały go. Francja zamierza wówczas anektować zagłębie Saary oraz utrzymać na stałe okupację lewego brzegu Renu. Anglia zaś zamierza włączyć w posiadanie wyspę Helgoland.

Belgia zgłosiła również żądanie nowego wyprostowania granic. Zarząd odszkodowania wojennego przez Niemcy byłaby zabezpieczona przez nowe postanowienia, ponieważ zachodzi obawa, że Niemcy w razie wycofania się Stanów Zjednoczonych nie wykonają przyjętych zobowiązań.

Konferencja.

Wiedeń, 21 listopada (PAT). B. K. donosi iskrowo pod datą 20 b. m. z Bruckseli: Dnia 1 i grudnia odbędzie się tu konferencja wszystkich tych związków krajów koalicyjnych i neutralnych, które utworzyły się celem założenia i dalszego rozwoju

Ligi Narodów. Wszystkie państwa koalicyjne, sprzymierzone jakoteż neutralne wzięły udział w tej konferencji.

Przesilenie rządowe na Węgrzech nie rozwiązano.

Praga, 22 listopada (PAT). — Cz.B.P. donosi z Budapesztu. Konferencja Huzszara z przedstawicielami partji socjalistycznej zakończyły się niepowodzeniem. Niepowiodło mu się bowiem przyczynić się do rozwiązania przesilenia rządowego. Nie jest wykluczonym że Huzszar zrzeknie się misji utworzenia gabinetu.

Prądy monarchistyczne biorą stałe górę na Węgrzech.

Nowy rząd węgierski przygotowuje odnowienie monarchji!

Wiedeń, 22 listopada. — Z Budapesztu donoszą, że prądy węgierskie przygotowuje w istocie odnowienie monarchji. Najlepszym dowodem monarchicznego kierunku obecnego rządu jest fakt, że Friedrich i Huzszar postanowili powołać na urząd węgierskiego ministra spraw zagranicznych znanego przywódcę monarchicznego Ludwika Widischgraetza.

Exposé przyzenta ministrów Huzszara.

Budapeszt, 22 listopada. — Minister Karol Huzszar oświadczył reprezentantowi „N. Wr. Journal” co następuje: W traktowaniu różnych kwestji kierować się będą zasadami liberalnymi. Z mojej dotychczasowej działalności parlamentarnej wynika, że byłem zawsze zwolennikiem daleko idącej wolności prasy, wolności zgromadzeń i stowarzyszeń. Najważniejszym zadaniem nowego rządu będzie przeprowadzenie wyborów, w których ma się przedstawiać niesfalszowana wola ludu.

Nowe zgromadzenie narodowe wyjdzie z wyborów czystych i będzie reprezentowane przez wszystkie stronnictwa polityczne kraju.

Gabinet mój, o ile dojdzie do skutku, uważam za przejściowy, który przeprowadzi wybory i podpisze traktat pokojowy i zaprowadzi na Węgrzech ład i porządek.

Podkreślam przytem, że kurs chrześcijański do którego dąży większość narodu, nie jest równoznaczny z antysemityzmem.

Z konferencji pokojowej.

Paryż, 22 listopada (PAT). — Ostatnie posiedzenie Rady Najwyższej odbył się ma w dniu 3 albo 4 przyszłego miesiąca. Po rozwiązaniu konferencji pokojowej kwestie przez nią nie załatwione będą traktowane w drodze zwykłej przez reprezentacje dyplomatyczne.

Nowa konferencja pokojowa projektowana jest na luty roku przyszłego. Możliwe że na tej konferencji Stany Zjednoczone nie będą reprezentowane.

Wyniki wyborów we Francji.

Wiedeń, 21 listopada (PAT) — B. K. donosi iskrowo z Paryża: Wyniki wyborów do parlamentu: Konserwatyści 52, liberali 73, postępowcy 126, republikanie lewicowi 126, radykali 67, socjalistyczni radykali 78, socjalistyczni republikanie 26, jednoczeni socjaliści 32, socjaliści secesjonści 6. Strony i wyniki przedstawiają się następująco: konserwatyści 6, liberali zyskali 42, postępowcy 78, lewicowi republikanie 34, radykali stracili 25, socjalistyczni radykali stracili 7, jednoczeni socjaliści 38, socjaliści secesjonści zyskali 6.

Delegacja górnośląska zjeżdża do Lwowa.

Kraków, 22 listopada. Wczoraj popołudniu przyjechała do Krakowa delegacja Górnośląska pod kierownictwem red. Przybyty. Delegacja ta, składająca się z około 50 osób, a w tem przedstawiciele Instytucji, robotników, techników i t. d. ujeżdża się dzisiaj na audencji u ks. biskupa krakowskiego Sapieży, przynajmniej o interes wzięcia kw. rasie obsadzenia generalnego wikaryata spoutolskiego na okrag plebanytowny, a idzie o to, aby wikaryat ten państwowym został zwolniony bezstronny, a nie forsowany przez fery niemieckie hierarchja. Ks. biskup przyrzekł dotychczas wszelkich starań. Delegacja Górnośląska opanowała dzień wieczorem Kraków, udając się do Lwowa.

Konstytucja dla Egiptu.

Wiedeń, 21 listopada (PAT). — B. K. donosi z Londynu, że rząd angielski ogłosił wczoraj w Kairze proklamację, w której zapowiada Egiptowi nadanie konstytucji.

Zdrada gen. Tarnawskiego.

Lwów, 22 listopada. Akt rozejmu—pisze „Wpered” w korespondencji z Wini...

rozzerwać front ukraiński

I wolać całą armję do niewoli lub rozbić i wyprowadzić za granicę ukraińskie.

Akt rozejmu anulowano, a Tarnawskiego i towarzyszy uwięziono i postawiono pod sąd wojenny.

Rzeczona państwowość ukraińskiej.

Lwów, 22 listopada. „Wpered” pisze — Mijsja dalszej dwa lata, gdy tr...

Druga rzecznicę swęj państwowości przeżywa cała Ukraina w ogniu i burzy...

Wcześniej czy później rozleci się Denikinada, jeszcze prędzej i hańbiściej od Skoropadsczycy...

Ruski rozkaz mobilizacyjny.

Lwów, 22 listopada. Mobilizacja ruską ogłoszono po niewczasie trochę. Celem jej jest:

- 1) Dla wzmożenia frontu bezwzględnie zmobilizować inteligencję, a także ogłosić mobilizację wszystkich wojskowych...

Zaprzeczenie.

Paryż, 22 listopada (PAT) Rad. posp. Japenska delegacja na konferencji pokojowej zaprzecza w piśmie paryskich pogłosków...

Z prasy amerykańskiej o nas.

W ostatnich czasach prasa amerykańska, małej, aniżeli uprzednio zajmowała się sprawą polską.

Nowa izba włoska.

Rzym, 21 listopada, (PAT). — Według pisma „Epoca” ma nowa izba włoska 138 socjalistów...

Wybory do rumuńskiej izby posłów.

Bukareszt 21 listopada, (PAT). Wybory do rumuńskiej izby posłów wyjąty następujący rezultat: 103 liberatów...

Z Senatu amerykańskiego.

Wiedeń, 22 listopada (PAT). — B. K. donosi z Waszyngtonu iskrowo. W 3 głosowaniach senat amerykański nie wyłonił większości niezbędnej dla przyjęcia...

Wobec tego senat odroczył obrady na czas nieograniczony. Senator Lodge zgłosił wniosek domagający się stwierdzenia...

Więcej powściągliwości.

Od dłuższego czasu nasze sfery lewicowe prowadzą namiętną kampanję przeciwko dalszej wojnie z bolszewicką Rosją.

W ostatnim numerze „Łodzianina” (58) ukazał się artykuł p. t. „Widmo zdziczenia”, dotyczący w sposób dość oryginalny kwestji wojny na wschodzie.

Przemawiając przeciwko wojnie, autor nie operuje zwykłymi w tych wypadkach argumentami zaborczości, katastrofy ekonomicznej i t. p.

Wojsko i żandarmerja hula po wsiach katuje rzekomo strajkujących forsałi i parobków...

na pardon nie zasługuje. Z owej linii bojów kresowych — twierdzi autor — płynie ku nam atmosfera zdziczenia duchowego...

Nie będąc się tu rozwodzić o tym hałaniu żołnierstwa i katowaniu chłopów powsiach i folwarkach...

Niewątpliwie, że wojna jest stokroć mniej przyjemną i daleko okrutniejszą rzeczą, niż spacer po alejach parku przy blasku księżycy...

Trudno jest jednak zrozumieć, skąd przyszło do głowy autorowi imputować żołnierzowi polskiemu obce polskości...

Rzeczywistość zresztą daje dowody przeciwnie: świadczą o tem opinie bezstronnych cudzoziemców o zachowaniu się żołnierza polskiego w stosunku do powalonego wroga.

niery na froncie dostrzegają tylko „najohydniejsze typy żandarmów, szpicliów i prowokatorów”...

Stawianie polskiego żołnierza, bogatego swym głębokim — choć może nawet nie zawsze świadomym — patriotyzmem...

Żołnierza naszego nie pędzą na wroga karabiny maszynowe kierowane z drugiej linii rękami lotyskierów czy chińskich najmitów...

U nas inne czynniki wpływają na duch i postawę żołnierza: miłość Ojczyzny, wrodzone zalety rycerskie...

I zwrócę tu jeszcze uwagę autorowi „Widma zdziczenia”, że zabawa w daleko idące prorocтва na temat przypuszczalnych rabunków „dworów i pałaców” przez armję polską jest ogromnie niebezpieczna.

Dotarczenie tej pomocy jest dobrym interesem i zarówno zdrową, polityczną mądrością. Polska ma wszystko dane, aby się stała pierwowzorem mocarstwem.

„Chicago Daily Journal”, podał bardzo sam przychylny artykuł, który poniżej w całości podajemy.

Można to będzie wyłom w tej obojętności do wszystkich, co polskie, zwiastuje że pan Morgenthau śladem pogromów w Polsce nie znalazł...

Wiadomości z Polski.

Dwa rodzaje wiadomości, powiada Journal, dawnie sprzeczały się sobą, a jednak oba z jednakowym podkładzie moralnym...

Jak powszechnie jest mało podobieństwa między temi wiadomościami — to choć jednak dowodzą ważności Polski w Nowej Europie.

„podawa się prawie nieświadomie w ich ręce. Wszystkie więc tem bardziej powinni uznać to, i pójść do przawyknięcia trudności, z którymi ma do walezenia nowa republika.

Cierpienia Polski w czasie wojny były straszne. Mało kraju zostało zniszczonym z systematyczną wprost ślepotą...

Należy dodać do tego także rzeczy — jak bezpośrednio wojenne straty po obydwu stronach w wielkich wschodniohukrajanach...

dotąd pomocy od świata, aby dotknąć swego zadaniam.

Dotarczenie tej pomocy jest dobrym interesem i zarówno zdrową, polityczną mądrością. Polska ma wszystko dane, aby się stała pierwowzorem mocarstwem.

Przez swe cierpienia, swe usługi, swe znaczenie jako ustalająca siła we wschodniohukrajach i przez swą przyczynę, jako wielkie i przemyślane państwo, Polska jest uprawniona do wszelkiej pomocy...

Mały fejleton.

Opowieść o szyneli żołnierskiej.

...Dwa lata walczył na francuskim froncie, d roku bi się na kresach Rzeczypospolitej. Był nad Marną, był pod Lusem i Wilnem. Dłuzżył się rągi porażnika i miał trzy nazywki na rękawie, — gray krw we pomsłunki wojny. Ale ocalił. Ostatnią wiadomość od niego przylatowała w wiadomości poczta polowa. Potem druga cisza. A onegdaj krótki list z frontu, list obca ręka pisany.

Na żyje... Żołnierze jego stali w okopach i marzi, bo on jeden tylko miał szynel. U lyszal szemranie. Ujrzał ni-biyski awiści w stalowych ocsach swych ludzi... Więc szynel szynel. Nie chciał być od nich szczydlwym. Chciał być im równy w cierpieniu. Niuch nikt nikomu nie nie zaszedł, proca krzyża na piersiach. Jeśli głodował dla Polski to razem. I j śli marznąć, to razem... Więc szynel szynel. A mroź wgrząsł się w ciało i aszł mieda życia. Praysze zapalenie płuca, Prasn trzy dni borykał się z śmiercią. I nległ. Młodość silniejsza od kuli, ale była słabsza od mrozu. Umarł w szpitalu powym.

A ciało jego okryte tym samym płaszczem, który sdał z swych ramion, aby „oficerskim szczęściem“ nie kład w czy sądy żołnierskiej. Tym samym płaszczem Jednym, jedynym na całą kompanię

Wł. Rabshi.

Co słyhać nowego?

Uroczyste otwarcie kościoła garnizonowego

(—) Dziś t. j. dnia 23 listopada odbędzie się uroczyste otwarcie kościoła garnizonowego przy ul. św. Jerzego w odnowionej b. cerkwi prawosławnej. Porządek uroczystości, zapowiadającej się bardzo pednicie i okazale jest następujący:

O godz. 9 rano przedstawienie obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej z kościoła św. Krzyża do kościoła garnizonowego, o godz. 10 poświęcenie ołtarza i kościoła. Następnie odprawiona będzie uroczysta msza święta.

Nabożeństwo żałobne.

(x) Staraniem zarządu Tow. śpiewaczego imienia Moniuszki, wczoraj z okazji 25-cio letniego jubileuszu tej instytucji, odprawione zostało o g. 10-ej rano, w kościele św. Józefa, przy ulicy Ogrodowej, nabożeństwo żałobne za duszę zmarłych członków Towarzystwa.

Kościół był rześcicie oświetlony, a pośredku ustawiono katafalk z symboliczną trumną, tonący w zieleni. Przed katafalkiem stanęła delegacja Towarzystwa im. Moniuszki ze sztandarem, przybrany kirem.

Wnętrze kościoła wypełnione było członkami Tow. i ich rodzinami. Mszę żałobną przed Wielkim Ołtarzem celebrował ks. prefekt Władysław Myc. Podczas nabożeństwa cęór mężi Tow. wykonał wyjątki ze mszy żałobnej Hallera i „Miserere“ Górczyńskiego. Na offeratorium odegrano solo na skrzypcach; na Graduał—odśpiewali duet „Pod Krucyfiksem“ p. Patkowski i Batkiewicz. Na Sanktus chór wykonał „Pieśń pokutną“, Moniuszki „O Pania-co loay“.

Posiedzenia Rady Miejskiej

(—) 47 i 48 (I sesji) posiedzenia Rady Miejskiej odbędą się we wtorek i środę d. 25 i 26 bm. o godz. 6 popołud. w siedzibie radniackiej. Porządek dzienny: 1. Komunikaty. 2. Wal. sei. 3. Wybory.

Jubileusz Towarzystwa Śpiew. imienia Moniuszki.

W dniu dzisiejszym Towarzystwo Śpiewacze imienia Moniuszki obchodzi 25-o lecie swego istnienia.

O godzinie 10 rano odbędzie się wmurowanie tablicy pamiątkowej w kościele św. Józefa, poświęconej Stanisławowi Moniuszce poczem przez ks. biskupa Henryka Przędzińskiego odprawiona zostanie uroczysta msza.

Wieczorem odbędzie się w Sali Koncertowej (Dzielnia 18) wielki koncert jubileuszowy z udziałem Łódzkiej Orkiestry Symfonicznej i tenora opery warszawskiej Stanisława Grzeszczyńskiego.

Kursy dla żołnierzy.

(—) Towarzystwo Polskiego Czerwonego Krzyża (dawniej Towarzystwo Pomocy dla Żołnierza Polskiego) zorganizowało przy współudziale i w porozumieniu z wojskowym referentem oświatowym kursy dla analfabetów i poga anki historyczno-geograficzne w szpitalach przy ulicy Pańskiej 113, Przędzalniane 75, oraz w oddziale saperów. Wykłady prowadzone są przez wykwalifikowanych pedagogów i daje się zauważyć iż żołnierze bardzo chętnie na nie uczęszczają.

Niezależnie od tego Sekcja Oświatowa Towarzystwa (dokompletowała i urządziła bibliotekę w szpitalu przy ul. Pańskiej 113, gdzie zobowiązały się wydawać książki żołnierzom uproszone panie.

Obecnie przystąpiono do skompletowania bibliotek w szpitalach przy ul. Przędzalnianej i u Saperów. Zawszad jednak nadchodzą prośby o urządzenie jeszcze bibliotek i czytelni.

Ze względu na to, iż książek potrzeba bardzo dużo i niepodobna wszystkich za upić, Zarząd Towarzystwa Polskiego Czerwonego Krzyża apeluje do społeczeństwa z prośbą o nadawanie książek do biura Towarzystwa (Piotrkowska 96, I piętro) od 9—2 po poł.

Niech każdy ze zbiorów swych, gdzie niejedna stara i zapomniana książka leży, dorzuci ze swej strony ofiarę.

Pomoc dla żołnierza polskiego.

(x) Wczoraj w gmachu sztabu Dowództwa Generalnego (kręgowego, przy ul. Alea Kościuszki 4, odbyła się pod przewodnictwem Generala Olszewskiego konferencja w sprawie pomocy dla żołnierza polskiego, przy udziale zaproszonych przedstawicieli stowarzyszeń: Kola Kobiet, Ligi Kobiet i Czerwonego Krzyża.

General Olszewski oświadczył, iż pragnie, aby wszystkie instytucje działały samodzielnie, planowo, a bynajmniej nie ma zamiaru występować z propozycją zrzeszenia się tych towarzystw, jak ktoś mylnie informował.

Zwraca jednak uwagę, iż przy okazywaniu pomocy żołnierzowi należy kierować się wskazówkami generalnego Dowództwa, objętymi rozkazem Ministerjum wojny.

Następnie zdawali relację ze swej działalności opieki nad żołnierzami polskimi poszczególni przedstawiciele Towarzystw. I tak pani Rossmannowa i p. Z. Fiedler, jako przedstawiciele Czerwonego Krzyża, odczytując opieką głównie szpitala.

Przedstawicielka Tow. „Ligi kobiet“ p. Rowińska wyjaśniła, iż akcja wyraża się głównie w pomocy żołnierzowi na froncie.

Przedstawicielki „Kola Polek“ (oddział warszawski) paule Łuszczewska i Jadwiga Pękowska — oświadczyły, iż założono gospodę przy sztabie, bibliotekę, w przyszłości zamierzono założyć pralnie i reparację bielizny i t. d.

Zdaniem generala Olszewskiego, pomoc dla żołnierza polskiego skupić się powinna: 1) w oddziałach w Łodzi, 2) w szpitalach, 3) na froncie. Pomoc okazwana być winna wszystkim oddziałom, bez wyjątku, nie czyniąc żadnych przywilejów dla jednego oddziału kosztem drugiego. Najmniejsza pomoc okazwana być winna szpitalom, natomiast największa żołnierzom na froncie.

Dla tego gen. Olszewski zwrócił się do przedstawicieli Towarzystw, aby na pierwszym panie mieli na względzie żołnierzy w koszarach, a następnie dopiero w szpitalach.

Cała akcja podjęta być winna w 6-ciu kierunkach: 1) kulturalno-oświatowa, 2) urządzenie sklepów, 3) gospod, 4) zakładania izb chorych, 5) utrzymanie koszar w nastroju umilającym życie żołnierzowi i 6) weterjałna.

General Olszewski proponuje, aby wszystkie Oddziały podzielić pomiędzy Stowarzyszenia opiekujące się żołnierzem. W tym celu sporządzone będą spisy oddziałów z liczbą żołnierzy.

Zebrani przedstawiciele i przedstawicielki Towarzystw zgodzili się zastosować do powyższych wskazówek.

Na życzenie gen. Olszewskiego przedstawiciele Stowarzyszeń ofiarowali się zorganizować około założenia wspólnej składnicy dla żołnierza polskiego.

U weteranów.

(c) W swoim czasie podawaliśmy wiadomość, iż do Warszawy udawała się delegacja weteranów 1863 r. w celu wyjednania w władz przydziału dla Łodzi węgla dla weteranów.

Rezultaty starań tych osiągnęły tylko częściowy skutek, gdyż zamiast węgla w naturze, którego sprawdzenie jest niemożliwe, starszakowie otrzymać mają depużat węglowy w gotowości.

„Borysław i stosowanie płynnego paliwa w przemyśle“.

(x) W Stowarzyszeniu Techników Inżynierowie pp. K. Bajer i B. Kroh wygłosili interesujący odczyt na temat „Borysław i stosowanie płynnego paliwa w przemyśle“.

Prelegenci w pierwszej części odczytu przedstawili zebranym barwny obraz przemysłu naftowego w pasie naftonosnym galicyjskim od Raby po Czernomoz, długości około 365 km., szerokości zaś wahającej się od 500 do 1500 m. (Borysław-Tustanowice).

Obecnie przemysł naftowy galicyjski zajmuje trzecie miejsce na kuli ziemskiej (po Ameryce i Kaukazie), ropa naftowa zaś jako produkt niezmiernie ważny i niezastępowy, stanowi olbrzymie skarby dla młodego Państwa Polskiego.

W drugiej części odczytu poruszona została kwestja zastąpienia węgla w przemyśle płynem palnym, jako nadzwyczajnie ważna i pilna ze względu na coraz więcej dający się odczuwać brak opału.

Techniczna strona zastosowania ropy nie przedstawia wielkich trudności i da się względnie łatwo przeprowadzić i stosu kowo niewielkimi kosztami, przez zamianę dostosowanych palenisk.

Po odczycie wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja w trakcie której prelegenci udzielali więcej specjalnych wyjaśnień o stanie obecnym przemysłu naftowego w Borysławiu, z opału oraz budowy palenisk dostosowanych do płynnego paliwa.

Sprawy robotnicze.

(x) O była się konferencja przedstawicieli fabryk żelaznych i przedstawicieli Polskiego Związku Zawodowego robotników przemysłu żelaznego, pod przewodnictwem inspektora, Racy.

Uformowano cenik płac dla ślusarzy tokarzy, kowali, kotarzy, blacharzy itd. D cenika wprowadzone nowe normy płac i dniowej.

Umowa z tła zawarta do 1 kwietnia 1920 r., z warunkiem wypowiedzenia na miesiąc z góry.

Cenik płacy obowiązuje od 20 listopada r. b.

Z szpitala szpitala.

(x) Wobec tego, że w szpitalu miejskim dla chorych wewnętrznych przy ulicy Karola 28, przeważają chorzy nienieczalili, magistrat postanowił tych ostatnich przenieść do przytuliku przy ul. Tramwajowej nr. 15, pozostali zaś chorzy przetranslokowani zostali do innych zakładów leczniczych. Szpital przy ul. Karola nr. 28 z dniem 1 grudnia r. b. będzie zupełnie zamknięty.

W sprawie szpitala miejskiego.

(x) Magistrat m. Łodzi, uznając potrzebę posiadania obszernego gmachu szpitala miejskiego, zabrał się energicznie do dzieła.

Plany zostały opracowane i przejrane przez komisję szpitalno-budowlaną, a obecnie uznano za konieczne zająć się sprawą wyboru miejsca pod budowę projektowanego szpitala. W związku z tem wyznaczone zostało na dzień 24 b. m. w magistracie posiedzenia komisji, która ustalić ma miejsce pod budowę gmachu szpitalnego i orzec w jaki sposób dąby się jaknajprędzej projekt sfinansować. Do komisji tej wchodzi pp. inżynier miejski Szeńfeld, dr. Koziolkiewicz, prezydent Rzewski dr. Watten, dr. Skalski, dr. Sterling i dr. Goldman.

o wydzierżawienie szpitala.

(x) Do czasu wybudowania własnego gmachu szpitala, Magistrat postanowił na kilka lat wydzierżawić szpital w Radogoszczu. W tym celu porozumiewano się już z wykonawcami testamentu b. p. mł. żonków Konstadtów, którzy byli fundatorami tego zakładu.

Zasadniczo wyrażono zgodę na pewien czas oddać w dzierżawę wzmiankowany szpital. Celem jednak powzięcia ostatecznej decyzji co do wydzierżawienia tego zakładu oraz określenia czasu i wysokości tenty dzierżawnej, odbędzie się w magistracie d. 26 b. m. posiedzenie z udziałem przedstawicieli magistratu dr. Koziolkiewicza i Kerna oraz wykonawców testamentu Konstadtów.

Z Tow. Kredytowego m. Łodzi.

(x) Wczoraj, na posiedzeniu połączonych władz Tow. Kredytowego m. Łodzi przyszanowano dwie pożyczki w sumie Rb. 105,000 na dwie nieruchomości przy ulicy Nawroł i Główniej.

U nauczycieli.

(c) Onegdaj w sali tutejszego Związku nauczycielstwa szkół powszechnych, odbył się pierwszy odczyt z serii, zorganizowanej przez sekcję pedagogiczno-odczytową.

Zebrań przewodniczył p. Bronisław Szwalm, pióro trzymał p. Garen.

Prelegent p. E. Szymczykiewicz za temat wybrał wyjaśnienia stosunku domu — w znaczeniu rodziny — do szkoły.

Opisawszy los dziecka wychowywanego w rodzinie prostaczej aż do wieku szkolnego włącznie, ujemne wpływy otoczenia, zle przykłady starszych, brak w podobnych rodzinach stron dodatnich charakteru, referent twierdził, iż dziecko — istota słaba, umie tylko naśladować i kopjować bezkrytycznie czynny starszych.

Jeżeli w rodzinie i otoczeniu dziecka panuje uprzejmość, łagodność, wyrozumiałość na błędy, prawość, uczciwość; wtedy dziecko — przyswajając sobie te zalety urabia swój charakter w kierunku dodatnim, a reszty dokonywa szkoła.

Mówca kładł nacisk na konieczność prowadzenia konferencji pomiędzy szkołą i rodziną dziecka, w celu wspólnej pracy nad jego wychowaniem.

Ważnym czynnikiem w wychowaniu jest pogodny, przyjacielski i wesoły charakter nauczyciela w stosunku do dziecka i jego opiekunów, charakterów gnuśnych, gniewliwych, ponurych, dzieci nie lubią i stronią od podobnych wychowawców.

Po referacie wywiązała się gorąca dyskusja.

Ze stow. właścicieli nieruchomości

(x) Pod przewodnictwem prezesa, p. Gustawa Klubowa, odbyło się nadzwyczajne zebranie stow. właścicieli nieruchomości m. Łodzi, na którym załatwiono sprawy następujące:

Rozważano odczwę starosty m. Łodzi, B. Zbrożka, oraz Rady Okręgowej Polskich Związków Zawodowych z załączeniem memoriału doradców demowych do właścicieli nieruchomości w sprawie polepszenia warunków bytu.

Poniżej rozstrzygnięcie tak ważnego dla miasta problemu przetracsa, zdaniem zarządu, kompetencje tegoż, przeto uznano za konieczne wybrać specjalną komisję do której weszli: pp. R. Kirchoff, M. Król, W. Buker, K. Sapinski, K. Uto i N. Jacobson. Komisja ta w składzie wydelegowanym przedstawicielom stowarzyszenia strzymała pełnomocnictwo do załatwienia ost-tiecznego sprawy ze stróżami za pośrednictwem Rady Okręgowej polskich związków zawodowych.

Następnie rozpatrywano sprawę obowiązującej ustawy mieszkaniowej.

W końcu dyrektor biura p. Godo zapoznał zebranych z podjętymi przez zarząd stow. pracami w kierunku uzyskania dla członków Stow. przeróżnych ulg tak podatkowych jak i pomocy w spowodowaniu materjału opałowego względnie węgla z Sasnowca do Łodzi, choćby własnymi samochodami.

Podwyższenie opłat kolejowych.

Quecnie na kolejach polskich obowiązuje nowa taryfa towarowa, wspólna dla okręgów warszawskiego i radomskiego, kasująca wszystkie dotychczas wydane taryfy, według której następujące opłaty zostały podwyższone: blankiet listu przewozowego kosztuje 25 fen., zamiast 20, na sważanie drobnych przesyłek na mniej 50 fen., na sważanie wagonu 10 mk. zamiast 4, na przesanie sztuk 80 fen. od każdego d. listu a sztuk, za ładunek—60 fen. od każdego stu kilogr. za przesłaniek 1 mk. za uycie i nastawy 10 marek. Osłowa za przetrzymanie wagonu ponad oznaczoną normę pierwszego dnia 3 mk., drugiego 5 mk. trzeciego i następujących po 10 mk. Z wynajęcie opa bez wagi tu na ilość zużytych do pokrycia jednego wagonu opa na odległość do 200 kil metrów — 30 marek, na każde następne sto kilom. (choćby niecałe) 6 mk.

Za przetrzymanie epony ponad oznaczony do wyładunku czas—10 mk. za każdy dzień. Z dezynfekcją dwunastowego wagonu—10 mk., 8 osiowego mk. 15.

Za wszelkie dodatkowe nieprzewidziane słącenia po 5 mk.

Opłata stempłowa od każdej przesyłki bez względu na szybkość wynosi: przy opłacie przewozowej ponad 25 m.—3 mk. zaś do 25 mk. i mk. 50 fen.

Przy obliczaniu opł. za ładunek lub osiowe po upływie bezpłatnego terminu liczy się bez przerw na dzienne i nocne gotowy opłat.

Prosimy o odnowienie prenumeraty na m-c Listopad r. b.

Tow. Śpiewacze im. Moniuszki.

1894 — 1919.

95 rocznicę swej egzystencji obchodzi Towarzystwo, którego dewizą jest: „H ślę naszym polską pieśń, ta co ściera z duszy pieśń...”

Powstał z inicjatywy kilku jednostek, przechodzi koleje różne.

Nie mogąc uzyskać zatwierdzenia od władz rosyjskich, istnieje jako chór kościelny przy kościele św. Józefa.

Podwaliny pod niego położyli ks. Gruchalski, kierownik artystyczny p. Franciszek Adamczyk oraz pp. Tomasz Skarbnikiewicz, Józef Morawiec, Władysław Wolczyński, Antoni Krzemień i Aleksander Młynarski.

Znajdując się pod kierunkiem artystycznym kolejno pp. Franciszka Adamczyka, Szczerpana Brzozowskiego, Eugenjusza Walkiewicza, Stanisława Chodkowskiego, Stanisława Laferskiego w pracy wytrwałej wznosił się stale, wykrzesując z ludzi surowych, do twardej tylko a żońskiej pracy fabrycznej nawykłych, iskrę bożą, iskrę artystyczną.

To nie krzykliwa praca wiecowa - wywrotowa, to budzenie umiłowania tego co polskie i wzniosłe, a zgodne z nauką Chrystusa.

Przez pieśń, dla Polski! Ze nie czyni to powiedzenie, doświadczył ten zespół ludzi, kiedy po otrzymaniu legalizacji ustawy w r. 1912 i przybraniu nazwy Tow. Śpiewacze im. Moniuszki, ośmiarwie przyjmował udział we wszystkich, co wstąpił obowiązek.

Widzimy ich chętnie biorących udział w wielu dobroczynnych koncertach i widzimy ich na postarunku na początku wojny, kiedy organizują u siebie dzielnicę zapomogową Komitetu Obywatelskiego, da-

jąc pracę bezinteresowną, pod przewodnictwem p. Józefa Wolczyńskiego.

Politycy bo on nie ma zasługi dla Towarzystwa.

Od r. 1904 stale mu przewodniczy kładąc pracę niezmordowaną. Świadczy o tem treść broszury jubileuszowej, rzucającej doświadczenie światła na owocną działalność Tow. i przepowiadającej jego 25-cio letni dorobek.

Wypada dodać, że, jako ostatnich kierowników artystycznych od r. 1913, broszura wymienia pp. Stan. Kotkowskiego, Al. Pędziwę i H. n. Miłkę.

Sprawozdanie cyfrowe wskazuje na 58 występów na cele społeczne, 6 koncertów, 4 obchody narodowe, 3 wieczory literackie, 26 przedstawień teatralnych, 15 wycieczek i 27 zabaw.

Członków Tow. liczy 58 czynnych i 120 wspierających.

Zbyteczne było by rozwodzić się o pożyteczności tego rodzaju instytucji, widzimy bowiem, że w nich właśnie wznosi się robotnik polski do rozumienia i umiłowania tradycji narodowych, robiących z niego świadomego obywatela kraju.

Robotnik polski drogą do bywania kultury zdolen jest osiągnąć poziomów uzgodnienia interesów wszystkich warstw w narodzie i stać się wykładnikiem demokracji.

Do pracy więc, na wzór braci waszych, którzy wykazali, że wiele zrobić można mając serce i dobre chęci, a o Oczystnie naszej śpiewać będziemy mogli nietylko, że „nie zginęła”, ale i „nie zginie”!

Wam zaś cni krzewiciele pieśni polskiej w dniu jubileusza składamy hołd za wytrwanie i tyczymv dalszej owocnej i ofiarnej pracy dla Matki naszej—O czystny. L. D.

Komunikaty.

Pogadanka.

Sekcja odczytowa przy Nar. Org. Kob. zaprasza Kobiety Polki na pogadankę w niedzielę dn. 23 listopada r. b. o godz. 5 po poł. na temat „Obrona Lwowa” do lokalu N.O.K. ul. Andrzeja nr. 5, I piętro.

Teatr, muzyka i sztuka.

Major Barbara.

Komedja satyryczna R. Shaw'a.

Wczorajsza premiera jeszcze raz potwierdziła, że teatr nasz w wazochmiar sa- stuguje na szerokie poparcie.

Abstynencja publiczności niezem nie może być usprawiedliwiona. Małą frekwencją nie odobna zapisać na karb kiepskich czasów, boć kinematografy robią świetne interesy.

Niesfortunnie też jest stanowisko pracy polskiej w Łodzi, która zawzięcie m. leży i nie daje gwałt o teatrze.

Wystawa i gra „Polityki” Parzynskiego i wczorajszego „Majora Barbary” dowiodły że mamy do czynienia z teatrem z prawdziwego zdarzenia, że uznawanie się od teatru, stronięcie, rusca światła na stosunek społeczeństwa względem jednej z najbardziej kulturalnych placówek, jaką jest teatr.

Odkładając sprawozdanie z „Majora Barbary” do wczorajszego numeru, zasnawiamy, że rolę tytułową odegrała s powo- doł m. p. Żbikowska, nadto chlubnie wyróżniła się p. Pułhalski, M. von, M. Ilus, Dunajewska, Rdawiec, Leśniewska, Pilaraki, Leszko i Wronski. B.

Teatr Polski (Dzielnia 18).

Dzisiaj w niedzielę odbędą się dwa widowiska. Na popołudniowym o godz. 3 ukaże się piękna patriotyczna sztuka J. A.

Hertz „Księża Józef Doniatowski” dają widom moc niezatartych wrzęd z udziałem całego zespołu artystycznego.

Wieczór o godz. 7.30 Teatr daje zjedliwą satyrę B. Shawa „Major Barbara”, której treść osnuta na tle kapitalizmu i filantropii, budzi wielkie zainteresowanie. Sztukę oświetlała jawowite paradoksy na temat aktualnych zagadnień społecznych i etycznych. Morał jest starannie ukryty w humorystycznych sytuacjach i dialogu. Komedja doznała nader życzliwego ze strony publiczności przyjęcia.

Jutro dla żołnierzy Teatr gra „Miss Hobbs” K. Jerome'a.

Państwowa centrala dewiz.

Warszawa, 22-go listopada (PAT.)

Kursy państwowej centrali dewiz z dnia 20 listopada:

Funty szterlingi	192.—
Dolary	46.50
Franki francuskie	5.30
szwajcarskie	8.95
belgijskie	5.75
Florency holenderskie	17.40
Korony szwedzkie	11.20
Korony norweskie	10.70
Korony duńskie	10.10
Marki niemieckie	137.—
(banknoty drobne do Mk. 10 włącznie)	—.—
Korony austriacko-niemieckie	50.—
Korony czeskie	94.—
Kurs przeliczenia na korony	60.—

GIEŁDA.

Warszawa 22-go Listopada

Wart. kup. Ząd. Pozg	124-127.50-126.50
Rb. carskie a 500	48.50-50
Ruble damskie a 1000	46-50
Drobne	63.50-63.95-63.75
Korony	

Wydawnictwo Ministerstwa Spraw Wojskowych.

„Kalendarz żołnierski”

Na rok Wojskowy 1920

Pod redakcją Por. Perwita i kierownictwem artystycznym M. Wisznickiego.

W opracowaniu: Płk. M. Kukiel, Płk. M. Wyrostka, Maj. A. Bakrowskiego, Por. W. Tekrza, Rtm. I. Rostworowski, Kap. G. Cwiertelaka, Kap. G. Przychockiego, Por. S. Pomarańskiego, Por. Zycha - Płodowskiego, Por. P. Sadowskiego, Por. T. Fejdzystoim i Pp. W. Drocjowski.

Wydzie przed nowym rokiem w nakładzie 1,00,000 egz.

Na treść bogatą złożą się:

DZIAŁY: Historyczno - Wojskowy, Społeczny, Literacko-Wojskowy, Informacyjno-Wojskowy i informacyjno-ogólny Kalendarzowy.

Kalendarz dojdzie do rąk: Każdego żołnierza, Każdej rodziny, mającej kogoś w wojsku, Każdego mającego interes w inst. wojskowych, Każdego interesującego się sprawami wojskowymi, Każdego skauta.

Jako taki przedstawia doskonały środek reklamowy dla firm handlowych i przemysłowych. Adres Redakcji: Zamek, Redakcja Kalendarza Żołnierskiego. Administracja: Ks. garnia Wojskowa Minist. Spr. wojsk. Nowy-Swiat 63.

Zwracając uwagę, że kal. nader niniejszy nie jest nie wspólnego z „Kalendarzem Wojska Polskiego” wydawanym przez p. J. Karłowicza jako przedsięwzięcie prywatne.

Wyłączenie prawo przyjmowania ogłoszeń do „Kalendarza Żołnierskiego” otrzymał pp. inż. Leon Szedel, St. Kotł i Zygmunt Gränger w Warszawie, ul. Kopernika 28 m. 7.

Główny Urząd Zaopatrywania Armji ogłasza niniejszym KONKURS na dostawę materiałów piśmiennych oraz papierów.

Dostawa partiami do dnia 14 grudnia 1919 r. Oferty na dostawę całości lub części, składają mają do Sekcji w Głównym Urzędzie Zaopatrywania Armji, Przejazd 19, parter, w kopertach zabezpieczonych, firmy warszawskie do dnia 25 listopada a firmy zamiejscowe do 5 grudnia r. b. z napisem: „Oferta na materiały piśmienne”, załączając wzory opatrzone w trwałą pieczęć firmową, lub etykietę oraz wadium w wysokości 2% sumy dostawy. Informacji co do gatunków, ilości i t. d. udziela w Warszawie Główny Urząd Zaopatrywania Armji, Sekcja V, Przejazd 10 parter, od godz. 11—12 codziennie po ócz wtorków i świąt, na prownacji zaś-Ekspozytury Głównego Urzędu Zaopatrywania Armji.

Decyzją Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 15 października 1919 roku w myśl art. 967 p. I i następnych 967 Ust. Post. Cyw. wyznaczony został obrońcą Leona Ballego. Wobec powyższego niniejszym upraszam osoby, którym miejsc zamieszkania Leona Ballego jest wiadome sawiadomić mnie o takowym.

Ryszard Kijawski
Adwokat, Łódź, Piotrkowska nr. 49.

Farba do włosów
firmy J. LAUTRIN. Paris
barwi włosy siwe i jasne na żaden kolor. Żądać w składach apt. i ych. perfumeryjnych i tryjerow.
Skł. i fabryczny polski
Warszawa, ul. Marsz. Krowka 79, telef. 219-37.
Hurtowy skład na Łódź: ul. Majowska Piotrkowska 124.

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

9-10	choroby chirurgiczne uszu, gardła i nosa	codziennie	dr. Goldberg
9-10	choroby oczu	„	dr. Garliński
10-11	choroby wewnętrzne	„	dr. Magdziński
11-12	chor. skórne i wener.	„	dr. Dutkiewicz
11-12	choroby obłecz	„	dr. Ługowski
12-1	chor. wewnętrzne i dzieci. cinne (płuc i serc.)	„	dr. Galeski
12-1	choroby chirur. i kobiece	„	dr. Artyfikiewicz
1-2	chor. skórne i wener.	„	dr. Skusiewicz
2-3	choroby nerwowa	pon., środs i piątek	dr. Mittelstaedt
2-3	choroby oczu	codziennie prócz środy	dr. Michałski
3-4	chor. wewnętrz. i dzieci. n. dy i soboty	„	dr. Jokieli

UWAGA: 1) Lecznica otwarta codziennie prócz świąt 2) Porada 5mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy.

Skład materiałów aptecznych
H. Rechtman i St. Heilborn
Piotrkowska 207
poleca na nadchodzące święta w wielkim wyborze: Mydła, Perfumy i Kosmetykę krajową i zagraniczną. Skład został zaopatrzony również w środki opatrunkowe, chemikalia, oleje i smary dla fabryk i użytku domowego.

Karola 8. Pawła Kina Karola 8.
Uczelnia Praktycznej Handlowości
Najkrótsza Stenografia najłatwiejsza
buchalteria | rachunkowość
korespondencja | pisanie na masz.
Język angielski i francuski.

Kazimierz Roszak
Łódź, Dzielnia Nr. 1. Tel. 23-44.
Zakład Optyczno-Chirurgiczny z działami: fizycznym, chemicznym, elektro-technicznym, ortopedycznym, fotograficznym i pierwsza w Łodzi PRACOWNIA PRZEZRO-CZY dla szkół, odczytów i t. p. Szkoła SKOMBINOWANA stale na składzie. Najnowe aparaty ty fotograficzne, klisze i przybory

„Warrant”
Towarzystwo Akcyjne Składów Towarowych w Łodzi
przyjmuje na przechowanie i wkomis wszelkiego rodzaju towary oraz udziela na nie zaliczki.
Składy połączone ze stacją Łódź — fabryczna WŁASNA BOCZNICA
Adres dla depesz i frachtów „Warrantbank”
Składy: przy ul. Targowej Nr. 6 i Wodnej Nr. 1. Telefon 385
Biuro przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 56. Telefon 398.

Kupimy dobrego
PSA podwórzowego.
Zgłaszać się Targowa 1/3 w Magazynie. Elektrownia Łódzka.
Największy Polski Zakład Graficzny w Łodzi ul. Piotrkowska 91, Telef. 346.
Dr. H. Salskowski
Choroby wewnętrzne specjalnie choróbka i kieszki
Wykonuje wszelkie roboty Łódź, ul. Piotrkowska 120 w zakł. drukarstwa wchodząca. Od 9-11n i od 5-7 po poł.

Ostatnie dwa dni!

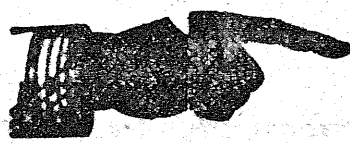
ODEON

Ostatnie dwa dni!

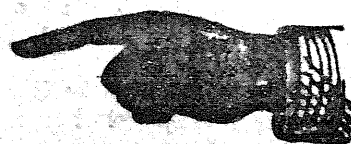
Według powieści słynnego skandynawskiego Knuta Hamsuna.

Na wrócona Grzesznica

Dramat w 6 aktach w wykonaniu wybitnych artystów duńskich ze „złotej serii” Nordisk. W rolach głównych:

Asta Nielsen, Lili Jacobsohn

Nad program **Kabala i Miłość** Farsa w 1 akcie

Początek przedstawień o 4 30

Sala ogrzana.

FABRYKA MASZY i ODLEWIA

FRED GREENWOOD

Łódź, Sienkiewicza 78

została uruchomiona i wykonuje odlewy żelazne i metalowe podług w lasnych i dostarczanych modeli

Ogłoszenie.

Wobec podniesienia się kosztów wypieku chleba, do czego przyczyniła się głównie nieregularna dostawa mąki, zwyżka cen na węgiel i drzewo oraz wzrost kosztów robocizny, cena funta chleba, po porozumieniu się z przedstawicielami kooperatyw, ustaloną zostaje już w okresie 115

na 55 fen. za funt.

Magistrat.

Komitet Rozdziału Chleba i Mąki.

Baerlein & Sons, Manchester

Łódź, Piotrkowska 151.

Przedstawiciel na Polskę, inż. Paweł Beyer, w grudniu wyjeżdża do Anglii i przy muje z mowienia na terminową dostawę arty ulów technicznych dla przemysłu włókienniczego, jak to:

Zgrzebła, chofowy, obiela do szarpaczy, skórki i sukna do cylindrów, sukna drukarskie, blachy miedziane, części maszyn, pasy napędne, liny, pakunki i t. p.

Główny Urząd Likwidacyjny

Komisje Szacunkowe Miejscowe Południowa 28.

I) dla Łódzi — miasta i straż przem. pow. łódzkiego, łaskiego i brzezińskiego.
II) dla powiatu łódzkiego, łaskiego i brzezińskiego (za wyj. straż przemysł.)

Z dniem dzisiejszym rozpoczęły swe czynności

Koszty ustalenia i oszacowania strat woj. ponosi skarb Państwa. Podania i dokumenty w tych sprawach wolne są od opłat stempeli i opłat skarbowych.

Z posiedzenia przysmowane będą najpóźniej do dnia 1-go czerwca 1920 roku w godz. 10—2 po ol. z wyjątkiem niedziel i świąt.

Szacowaniu podlegają tylko straty wojenne dotąd nie zarejestrowane.

Łódź dnia 20 listopada 1919 r.

Komisj Szac. Miejscowa przy Głównym Urzędzie Likwidacyjnym.

„KINO-RESURSA”

ul. Kilińskiego Nr. 117

Program:

„Dzieci przed miłością”

HARRISONEM w roli głównej.
ONA I ON

Helą Moją w roli głównej.

Zmiana programu we wtorki.

Początek przedstawień codz. od g. 6, i 8 wiecz., a niedzielą od 2, 4, 6 i 8 wiecz.

„Do wiadomości pp. członków Resursy R. emieściszkiej: Zgodnie do postanowienia Ogólnego Zebrania pp. członków, którzy nie uregulują zadeczek członkowskich za każdy ubiegły miesiąc, nie mają prawa korzystać z ulgowych biletów Kino-Resursy z cenami dla członków. S. iadki uregulować ma w biurze Resursy od godz. 4 do 9 wiecz. codziennie. Zarząd sprzezie prost pp. członków o ścisłe przestrzeganie powyższego postanowienia w celu nabliżenia nieporoz. przy nab. biletów

Nastrojowy dramat w 3 częściach ze sław. duńską

Przewyborna farsa w 3 częściach z polską gwiazdą

Ogłoszenie.

Jest do wydzierżawienia od dnia 1 stycznia 1920 roku lokal mleczarni w parku im. Sienkiewicza, składający się z 3-ch pokojów i werandy na parterze, wraz z placem i utensylami. Oferty z podaniem ceny przyjmuje Wydział Gospodarczy Magistratu (ul. Dzielna nr. 2) do dnia 10 grudnia 1919 r.

Magistrat

Doniczki

kwiatowe, używane każde wielkości skupuje Stowarzyszenie Ogrodników-Handlowców Dzielna 25.

Biurka

używane

do sprzedania. Wiadomość Z. Terakowski i S-ka Piotrkowska 91.

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne godziny przyjęć: od 9—11 i od 5—7 p. p. Paulo 11—12 rano.

Dr. Dutkiewicz

Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych. ul. Piotrkowska 50.

Ogłoszenia drobne

Akuszorka Nowakowska Dzielna 34, m. 19

A. Meble w piarskie i stolarskie, sprzedaje Dzielna 51 p. front magazyna Dzielna 51.

A. A. Resztki

ja H. Srebrnik w Łodzi, ul. Piotrkowska 84, 2 piątro front. Metr towaru czyli 1 i 1/4 lokcia na boklesze i burki od 61 mk 25 f na ubrania męzkie.. 52 . 50 na męskie i skant. . 61 . 25 na dzieciane . 22 . 75 na spodnie i podszew. . 15 . 75 na kaftany barchany flanely płótae . 25 . 50 na palta . 49 . 75 na suknie i kostj. . 2 . 75 na bluzki i spóda. . 14 . 25 szewioty koreiki . 31 . 50 alpaga i cajki dubeł. . 35 . 75 chustki . 18 . 75 Piotrkowska 84 front 2 p. H. Srebrnik.

Kupuje stare zęby

100 Mk. dają za aparat sta rycznych. Andrzej ja 7, Nadreżny.

Pokój umiłowany z oddziel. tryc-nem wejściem, z elektrycz. nem oświetleniem od zaraz do wynajęcia ul. Orła 15, I p. lewa strona wiadomość między godz. 1 3 w pol i od 6 wiecz.

Zgubiono 2 paszporty niemieckie, wydane w Zdunskiej Woli 1) na imię Zofii Młiczarek II) na imię Bronisław Bartela.

Panel Gitter zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Dubeltówka 16 do sprzedania. Targowa 16 mieszkania 9, od 4—6.

Władysław Kiciński zgubił paszport tymczasowy, wydany w Łodzi.

A. Meble z silku poko: garnitur sa onowy, przedam, Piotrkowska 18—9

Józef Kurdek, ul. Przejścia 84, zgubił paszport tymczasowy wydany w Łodzi.

Kinematograficzny

aparst (Homplet) i obrazy sprzedam tanio. Orła nr. 14. Zygał lewicz.

Antoni Gieras, Grabowa 16 zgubił kartę w-głowa.

Skradziono paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Kazimierz Diner wraz kartą powołania z 1900 roku.

Nakładaczka poit ebnu ul B-cł Smolarskich Piotrkowska 44.

Francoiszek Szczepanski, ul. Przejścia 65 zgubił książeczkę legitymacyjną na chleb dla 8 osób.

Siuzacja un c a q a dooza gotowad ze swiadectwami potrzebna od 1 grudnia Kilińskiego 15 m. 8 od 4 g. d. 6

Helena Kubiak zgubiła paszport H-pol ki wydany w Łodzi.

Beigertowy, m. g. r. n. B. nerwalisje usuwa znane proszki Migrenat Nervosin z kognakiem Apteki, skłody ap. 322-1-

Tow. Akc. Fr. Karpiński w Warszawie

połca **KARPIŃSKIEGO MYDŁO** od **ŚWIERZBY** **KARPIŃSKIEGO M A S Ó** od **ŚWIERZBY** niemozwadne w swoim działaniu — Złoty wznędział Reprezentant: J. Lipiński, Łódź, Orła nr. 8.